

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ
РІШЕННЯ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ
ДРУГИЙ СЕНАТ

у справі за конституційною скаргою Боярова Артура Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу першого частини п'ятої статті 380 Митного кодексу України (щодо захисту митних інтересів України)

Київ
15 січня 2025 року
№ 1-р(П)/2025

Справа № 3-15/2023(34/23)

Другий сенат Конституційного Суду України у складі:

Мойсик Володимир Романович (голова засідання),
Городовенко Віктор Валентинович,
Лемак Василь Васильович (доповідач),
Первомайський Олег Олексійович,
Різник Сергій Васильович,
Юровська Галина Валентинівна,

розглянув на пленарному засіданні справу за конституційною скаргою Боярова Артура Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу першого частини п'ятої статті 380 Митного кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Лемака В.В. та дослідивши матеріали справи, зокрема позиції, що їх висловили: Голова Верховної Ради України Стефанчук Р.О., Прем'єр-міністр України Шмигаль Д.А., виконувач обов'язків Голови Державної митної служби України Звягінцев С.Б., науковці: Київського національного університету імені Тараса Шевченка – доктор юридичних наук, професор Якимчук Н.Я., доктор філософії в галузі права (PhD), асистент Житник Ю.В.; Інституту держави і права імені В.М. Корецького Національної академії наук України – кандидат юридичних наук, доцент Кисіль Л.Є.;

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого – кандидат юридичних наук, доцент Зима О.Т., кандидат юридичних наук, доцент Балакарева І.М., кандидат юридичних наук Белікова М.І.; Державного вищого навчального закладу „Ужгородський національний університет“ – доктор юридичних наук, професор Лазур Я.В., доктор юридичних наук, професор Дорофеева Л.М.; Університету митної справи та фінансів – доктор юридичних наук, професор Мінка Т.П., кандидат юридичних наук, доцент Мазур А.В.,

Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Бояров А.В. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати абзац перший частини п'ятої статті 380 Митного кодексу України (далі – Кодекс) таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним).

Згідно з абзацом першим частини п'ятої статті 380 Кодексу „тимчасово ввезені транспортні засоби особистого користування можуть використовуватися на митній території України виключно громадянами, які ввезли зазначені транспортні засоби в Україну, для їхніх особистих потреб“.

На думку суб'єкта права на конституційну скаргу, абзац перший частини п'ятої статті 380 Кодексу не відповідає частині першій статті 41, частині першій статті 57 Конституції України, оскільки „внаслідок існування даної норми та відсутності її якості“ його позбавлено можливості користуватися ввезеним на митну територію України транспортним засобом, який належить йому на праві власності.

Обґрунтовуючи свої твердження, автор клопотання посилається на Конституцію України, приписи Кодексу, Конвенцію про тимчасове ввезення 1990 року (далі – Стамбульська конвенція), а також на судові рішення у його справі.

1.1. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів убачається таке.

Бояров А.В. у вересні 2020 року звернувся до суду з адміністративним позовом до Волинської митниці Державної митної служби України (далі – Митниця), у якому просив визнати протиправною бездіяльність Митниці щодо ненадання йому як особі-нерезиденту дозволу на передачу права використання митного режиму тимчасового ввезення щодо транспортного засобу особистого користування від іншої особи-нерезидента, зобов'язати Митницю надати йому дозвіл на передачу права використання митного режиму тимчасового ввезення стосовно транспортного засобу особистого користування від іншої особи-нерезидента в порядку частин першої, другої статті 380 Кодексу.

Волинський окружний адміністративний суд рішенням від 30 березня 2021 року, залишеним без змін постановою Восьмого апеляційного адміністративного суду від 12 серпня 2021 року, відмовив Боярову А.В. у задоволенні його позову.

Колегія суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду постановою від 10 січня 2023 року касаційну скаргу Боярова А.В. задовольнила частково: змінила мотивувальні частини судових рішень судів першої та апеляційної інстанцій щодо підстав відмови у задоволенні позову.

1.2. Голова Верховної Ради України на запит судді-доповідача від 1 червня 2023 року № 359-005-02/2377 стосовно предмета конституційної скарги зазначив, що, „закріплюючи умови надання податкових пільг для спеціального суб'єкта права власності щодо конкретного майна – транспортного засобу, тимчасово ввезеного на територію України, законодавець керується належними державі правами встановлювати податки та обов'язкові збори на своїй території, що є одним із принципів її правосуб'єктності, символом національного суверенітету та основою для забезпечення соціальної, економічної, правоохоронної та інших функцій; законодавче врегулювання державою порядку справляння податків та обов'язкових зборів, зокрема і митних зборів, а також порядку застосування податкових пільг (звільнення від оподаткування)

може передбачати обмеження права власності та повинно здійснюватися з урахуванням необхідності дотримання балансу конституційно значущих цінностей, у тому числі інтересів суспільства, та необхідності захисту конституційних прав людини і громадянина“.

На думку Голови Верховної Ради України, є підстави вважати абзац перший частини п'ятої статті 380 Кодексу таким, що не суперечить частині першій статті 41 Конституції України, статті 8 Стамбульської конвенції, пункту „b“ статті 7 Додатка С до Стамбульської конвенції.

1.3. Прем'єр-міністр України у відповідь на запит судді-доповідача від 1 червня 2023 року № 359-005-07/2378 зазначив, що „обмеження, встановлені абзацом першим частини п'ятої статті 380 Кодексу, спрямовані на забезпечення особистої відповідальності власника транспортного засобу як джерела підвищеної небезпеки, визначеного частиною четвертою статті 319 та частиною першою статті 1187 Цивільного кодексу України, а також виконання зобов'язання реекспорту транспортного засобу відповідно до частини першої статті 103 Кодексу“.

2. Досліджуючи порушені в конституційній скарзі питання, Конституційний Суд України виходить із того, що застосовними у цій справі є встановлені Конституцією України верховенство права (правовладдя) (частина перша статті 8), повага до прав і свобод людини (стаття 3), зокрема щодо непорушності права власності (частина перша, четверта статті 41).

3. Захист суверенітету України в аспекті економічної безпеки держави та захисту її митних інтересів належить до конституційних повноважень різних органів державної влади. Згідно з Конституцією України виключно законами України визначаються „засади <...> митної справи“ (пункт 9 частини першої статті 92); Кабінет Міністрів України „організовує і забезпечує здійснення <...> митної справи“ (пункт 8 статті 116).

3.1. Митна справа – це, зокрема, установлені порядок і умови переміщення товарів через митний кордон України, їх митний контроль та митне оформлення, справляння митних платежів, боротьба з порушеннями митних правил, організація і забезпечення діяльності митних органів та інші заходи, спрямовані на реалізацію державної митної політики (частина перша статті 7 Кодексу). У спосіб здійснення митної справи досягають забезпечення та реалізації митних інтересів України, стан захищеності яких є митною безпекою як складовою економічної безпеки держави [абзац перший підпункту 3.2 пункту 3 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 6 вересня 2023 року № 6-р(І)/2023].

Спеціальним законом, яким унормовано митну справу в Україні, є Кодекс.

Митну справу здійснюють на основі таких принципів: виключна юрисдикція України на її митній території; виключні повноваження митних органів України щодо здійснення митної справи; єдиний порядок переміщення товарів, транспортних засобів через митний кордон України; визнання рівності та правомірності інтересів усіх суб'єктів господарювання незалежно від форми власності; відповідальність усіх учасників відносин, що регулюються Кодексом (пункти 1, 2, 4, 6, 10 статті 8 Кодексу).

Конституційний Суд України наголошує, що, маючи широкий розсуд у регулюванні митної справи, Верховна Рада України не може діяти свавільно, однак зобов'язана втілювати конституційні цінності, зокрема верховенство права (правовладдя) (частина перша статті 8 Конституції України), в аспекті пропорційності (домірності) та з дотриманням балансу між захистом митних інтересів України та захистом індивідуальних людських прав і свобод.

4. Відповідно до статті 41 Конституції України кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності (частина перша); ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності; право приватної власності є непорушним (частина четверта).

Конституційний Суд України висловлював юридичні позиції щодо розуміння права власності, гарантованого статтею 41 Конституції України, у яких наголошував на значущості цього права:

– право власності є природним правом особи; на виконання вимог частини другої статті 3, частини четвертої статті 13, статті 41, пунктів 1, 7 частини першої статті 92 Конституції України держава зобов'язана не лише належним чином унормувати відносини власності, а й, застосовуючи сукупність усіх юридичних засобів, забезпечити функціонування ефективного механізму здійснення та захисту права власності, оскільки гарантування особі державою вільного та на власний розсуд здійснення права власності є передумовою реалізації інших конституційних прав і свобод людини і громадянина [абзаци перший, другий підпункту 4.1 пункту 4 мотивувальної частини Рішення від 16 листопада 2022 року № 9-р(II)/2022];

– головним обов'язком держави у сфері відносин власності є забезпечення захисту прав усіх суб'єктів права власності; одним із механізмів забезпечення такого захисту є законодавче врегулювання, у межах якого чітко та вичерпно встановлено, зокрема, підстави виникнення, припинення права власності, випадки правомірного обмеження права власності, підстави і порядок здійснення такого обмеження; у приписові частини першої статті 41 Конституції України визначено тріаду правомочностей власника: володіння, користування, розпорядження, які він здійснює щодо певного майна, що йому належить на тій чи тій юридичній підставі, тому в розумінні цього припису власність, якою кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися, стосується майна; відповідно, конституційний імператив щодо непорушності права приватної власності скеровано насамперед на убезпечення власника від протиправного втручання в здійснення ним своїх прав щодо володіння, користування та розпорядження належним йому майном вільно та на власний розсуд [абзаци десятий, одинадцятий пункту 4 мотивувальної частини Рішення від 22 червня 2022 року № 6-р(II)/2022].

5. Конституційний Суд України обирає такий спосіб тлумачення конституційних гарантій людських прав і свобод, зокрема й щодо права власності, відповідно до якого зміст цих конституційних гарантій є узгодженим із міжнародними зобов'язаннями України.

5.1. Юридичні позиції Конституційного Суду України щодо гарантій права власності (стаття 41 Конституції України) є узгодженими із зобов'язаннями, які Україна взяла на себе за міжнародними договорами з прав людини (*pacta sunt servanda*), зокрема Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року (далі – Конвенція) та практикою її тлумачення Європейським судом з прав людини.

Згідно зі статтею 1 Першого протоколу до Конвенції кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном; ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права (абзац перший); проте попередні положення жодним чином не обмежують права держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за потрібне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів (абзац другий).

Європейський суд з прав людини зазначав таке:

– для того, щоб бути сумісним зі статтею 1 Першого протоколу до Конвенції, захід (втручання) має відповідати трьом умовам: він має бути правомірним, мати легітимну мету та забезпечувати справедливий баланс між загальним інтересом суспільства й основоположними правами особи [рішення у справі *Краєва проти України / Kravtseva v. Ukraine* від 13 січня 2022 року (заява № 72858/13), § 24];

– абзац другий статті 1 Першого протоколу до Конвенції уповноважує Договірну Державу вводити в дію такі закони, які вона вважає за потрібне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів, які у певних випадках можуть спонукати законодавчу владу

контролювати використання власності [рішення у справі *Marckx v. Belgium* від 13 червня 1979 року (заява № 6833/74), § 64];

– для того, щоб захід утручання у право власності відповідав Конвенції, він має бути правомірним і забезпечувати баланс між суспільними інтересами та інтересами заявника [рішення у справі *Рисовський проти України / Rysovskyu v. Ukraine* від 20 жовтня 2011 року (заява № 29979/04), § 68];

– захід утручання в право на мирне володіння майном повинен відповідати „справедливому балансу“ між вимогами загального інтересу суспільства та вимогами захисту основоположних прав особи; має бути розумне співвідношення домірності між засобами, що їх було застосовано, та метою, якої прагнули досягти за допомогою будь-яких заходів, ужитих державою, зокрема заходів, що позбавляють особу її майна [рішення у справі *Beyeler v. Italy* від 5 січня 2000 року (заява № 33202/96), §§ 108–114].

5.2. Відповідно до Закону України „Про приєднання України до Конвенції про тимчасове ввезення“ від 24 березня 2004 року № 1661–IV Україна без застережень приєдналася до Стамбульської конвенції та Додатків А, В.1–В.9, С, D та E до Стамбульської конвенції, ухвалених 26 червня 1990 року у місті Стамбул.

У Стамбульській конвенції визначено, зокрема, таке:

– „тимчасове ввезення“ означає митний режим, який дозволяє приймати на митну територію певні товари (зокрема, транспортні засоби), умовно звільнені від увізного мита і податків, без застосування заборон чи обмежень економічного характеру на ввезення; такі товари (зокрема, транспортні засоби) мають ввозитися з визначеною метою і призначатися для подальшого вивезення у встановлений термін та не піддаватися змінам, за винятком нормального зниження їх вартості (амортизації) унаслідок їх використання (пункт „а“ статті 1);

– кожна з Договірних Сторін може на запит дозволити передачу права на тимчасове ввезення будь-якій іншій особі, якщо вона відповідає вимогам,

визначеним у Стамбульській конвенції, та бере на себе обов'язки першого користувача правом на тимчасове ввезення (стаття 8);

– для того, щоб можна було скористатись правами на пільги, що їх надає Додаток С до Стамбульської конвенції, транспортні засоби особистого користування повинні бути зареєстровані на території, яка не є територією тимчасового ввезення, на ім'я особи, яка зареєстрована або постійно проживає за межами території тимчасового ввезення, і ввозитись та використовуватись особами, які постійно проживають на такій території (пункт „b“ статті 5 Додатка С до Стамбульської конвенції);

– незважаючи на положення статті 5 Додатка С до Стамбульської конвенції, транспортні засоби особистого користування можуть використовуватись третіми особами, які мають належний дозвіл від користувача правом на тимчасове ввезення; кожна Договірна Сторона може дозволити таке використання особою, яка постійно проживає на її території, зокрема, якщо вона використовує його від імені і згідно з інструкціями користувача правом на тимчасове ввезення (пункт „b“ статті 7 Додатка С до Стамбульської конвенції).

Конституційний Суд України зважає також на статтю 19 Стамбульської конвенції, де зазначено, що положення Стамбульської конвенції не перешкоджають застосуванню заборон та обмежень, які випливають із національних законів та підзаконних актів і ґрунтуються на таких міркуваннях неекономічного характеру, як міркування моралі чи піклування про громадський порядок, міркування громадської безпеки, гігієни чи здоров'я населення, міркування ветеринарного чи фітосанітарного порядку, пов'язані із захистом диких видів тварин і рослин, яким загрожує вимирання (знищення), або міркування захисту авторських прав та промислової власності.

У зв'язку з наведеним Конституційний Суд України констатує, що за приписами Стамбульської конвенції питання встановлення обмежень (чи надання дозволу) на використання ввезеного на митну територію України транспортного засобу особистого користування іншими особами належить до простору обдумування (*margin of appreciation*) держав, які приєдналися до Стамбульської конвенції.

5.3. Гарантоване частиною першою статті 41 Конституції України право власності не є абсолютним і може бути обмежене, зокрема в інтересах суспільства.

Конституційний Суд України висловлював юридичні позиції щодо допустимості обмежень права власності, зокрема зазначав, що співвідношення між метою та засобами її досягнення має відповідати вимогам принципу домірності, який забезпечує справедливий баланс між вимогами захисту загального інтересу та потребою у забезпеченні індивідуального права особи, відповідно до якого цілі обмежень прав людини мають бути істотними, а засоби їх досягнення – обґрунтованими та мінімально обтяжливими для осіб, чії права обмежено [абзац другий підпункту 4.2 пункту 4 мотивувальної частини Рішення від 6 квітня 2022 року № 1-р(II)/2022].

Розглядаючи питання допустимих меж обмеження права власності, гарантованого Конституцією України, Конституційний Суд України вказував, що „право власності не є абсолютним, тобто може бути обмежене, однак втручання у це право може здійснюватися лише на підставі закону з дотриманням принципу юридичної визначеності та принципу пропорційності, який вимагає досягнення розумного співвідношення між інтересами особи та суспільства. При обмеженні права власності в інтересах суспільства пропорційними можуть вважатися такі заходи, які є менш обтяжливими для прав і свобод приватних осіб з-поміж усіх доступних для застосування заходів“ [абзац сьомий підпункту 2.3 пункту 2 мотивувальної частини Рішення від 5 червня 2019 року № 3-р(I)/2019].

Конституційний Суд України також наголошував, що «держава, втручаючись у право власності <...> має враховувати потребу забезпечення під час такого втручання „справедливого балансу“ в захисті зазначеного публічного інтересу та захисті права власності як одного з фундаментальних прав та зобов’язана досягти домірності в застосуванні юридичних засобів, за допомогою яких власника для задоволення певного публічного інтересу або позбавляють, або обмежують у здійсненні належного йому права власності» [абзац третій

підпункту 4.10 пункту 4 мотивувальної частини Рішення від 16 листопада 2022 року № 9-р(II)/2022].

6. Досліджуючи предмет конституційного контролю, Конституційний Суд України зазначає, що в абзаці першому частини п'ятої статті 380 Кодексу встановлено особливості тимчасового ввезення громадянами транспортних засобів особистого користування, а саме визначено, що тимчасово ввезені транспортні засоби особистого користування можуть використовуватися на митній території України лише громадянами, які ввезли зазначені транспортні засоби в Україну, для їхніх особистих потреб.

6.1. Відповідно до Закону України „Про Митний тариф України“ від 19 жовтня 2022 року № 2697–IX Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД) складена на основі Гармонізованої системи опису та кодування товарів. За УКТ ЗЕД такі наземні транспортні засоби, як автомобілі легкові, законодавець відніс до товарної позиції 8703. Вони вважаються транспортними засобами особистого користування за умови відповідності встановленим пунктом 60 частини першої статті 4 Кодексу умовам, зокрема ввезення лише для особистого користування, а не для промислового або комерційного транспортування товарів чи пасажирів за плату або безоплатно.

6.2. Конституційний Суд України зазначає, що оспорюваний припис Кодексу перебуває у сув'язі з іншими приписами Кодексу.

Відповідно до абзаців другого, третього частини п'ятої статті 380 Кодексу транспортні засоби особистого користування, що класифікуються за товарною позицією 8903 згідно з УКТ ЗЕД (яхти та інші плаваючі засоби для дозвілля або спорту; гребні човни та каное), можуть використовуватися громадянами, які ввезли їх в Україну, а також громадянами-резидентами та громадянами-нерезидентами, які мають належний дозвіл від користувача правом на тимчасове ввезення, за умови використання транспортного засобу від імені й

згідно з інструкціями користувача правом на тимчасове ввезення; такі транспортні засоби не можуть використовуватися для цілей підприємницької діяльності та/або отримання доходів в Україні, бути розкомплектовані чи передані у володіння, користування або розпорядження іншим особам.

Отже, Конституційний Суд України констатує, що оспорюваний припис Кодексу як нормативна конструкція унеможлиблює (забороняє) передачу громадянами права використання на митній території України тимчасово ввезених транспортних засобів особистого користування іншим особам (як громадянам-резидентам, так і громадянам-нерезидентам), за винятком тих транспортних засобів особистого користування, які згідно з УКТ ЗЕД класифікуються за товарною позицією 8903 (яхти та інші плавучі засоби для дозвілля або спорту; гребні човни та каное).

7. Досліджуючи оспорюваний припис Кодексу на відповідність Конституції України, Конституційний Суд України виходить із такого.

7.1. Законодавчий засіб, визначений абзацом першим частини п'ятої статті 380 Кодексу, – обмеження у спосіб заборони передачі іншим особам права використання на митній території України тимчасово ввезеного транспортного засобу особистого користування, – як вважає Конституційний Суд України, не порушує сутності права власності, оскільки хоч і накладає певні обмеження щодо його реалізації в аспекті користування, однак не передбачає застосування забороненого Конституцією України протиправного позбавлення права власності (частина четверта статті 41).

7.2. Передусім Конституційний Суд України констатує, що оспорюваний припис Кодексу, який є засобом державного втручання в індивідуальне право власності, є таким приписом права, який відповідає вимогам „якості закону“ в аспектах доступності, точності і передбачуваності та дозволяє уникнути свавілля. Щодо цього у рішенні у справі *Del Rio Prada v. Spain* від 21 жовтня 2013 року (заява № 42750/09) Європейський суд з прав людини наголошував, що встановлений Конвенцією стандарт „законності“ вимагає, щоб усе законодавство

було достатньо чітким для того, щоб особа мала змогу (отримавши за потреби відповідну пораду) передбачити – до тієї міри, що є допустимою за конкретних обставин, – наслідки, що їх може спричинити конкретна дія (§ 125).

Із наведеного випливає, що оспорюваний припис Кодексу викладено у спосіб, що дає можливість особі, після отриманої за потреби юридичної консультації, чітко зрозуміти зміст законодавчої вимоги, зокрема передбачити наслідки, пов'язані з відповідною поведінкою особи. Отже, Конституційний Суд України висновує, що припис абзацу першого частини п'ятої статті 380 Кодексу не суперечить частині першій статті 57 Конституції України, за якою „кожному гарантується право знати свої права і обов'язки“.

7.3. З'ясовуючи правомірність мети законодавця, який оспорюваним приписом Кодексу втрутився у право власності громадян, заборонивши передачу іншим особам права використання на митній території України тимчасово ввезених транспортних засобів особистого користування, Конституційний Суд України враховує й Пояснювальну записку до проекту Закону України про внесення змін до Митного кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо ввезення транспортних засобів на митну територію України (реєстр. № 8488), ухваленого як Закон України „Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо ввезення транспортних засобів на митну територію України“ від 8 листопада 2018 року № 2612–VIII, згідно з якою „метою прийняття законопроекту є врегулювання питання ввезення транспортних засобів на митну територію України, забезпечення дієвого контролю за переміщенням, цільовим використанням транспортних засобів, поміщених в митний режим <...> тимчасового ввезення, посилення відповідальності громадян за порушення митних правил“.

Конституційний Суд України з урахуванням наміру законодавця дійшов висновку, що мета зазначеного законодавчого засобу конституційно виправдана, адже його спрямовано на реалізацію таких конституційних цінностей, як захист економічного суверенітету України в аспекті митних інтересів держави та прагнення держави до збалансованості бюджету України

(частина третя статті 95 Конституції України). Зазначені конституційні цінності становлять вагомий суспільний інтерес, захист якого зумовлює правомірність (легітимність) мети оспорюваного припису Кодексу.

7.4. Досліджуючи питання, чи є законодавчий засіб утручання у гарантоване Конституцією України право власності (стаття 41) пропорційним (домірним), Конституційний Суд України зазначає таке.

7.4.1. Законодавчий засіб, яким встановлено обмеження права власності, відповідає критерію придатності, оскільки його застосування раціонально пов'язане із правомірною метою та сприяє її досягненню.

7.4.2. Конституційний Суд України зазначає, що оспорюваний припис Кодексу як законодавчий засіб відповідає також критерію необхідності в демократичному суспільстві: задля досягнення легітимної мети законодавець використав найменш обтяжливий засіб утручання у здійснення громадянами своїх прав на володіння, користування та розпорядження своїм майном, а саме тимчасово ввезеними на митну територію України транспортними засобами особистого користування; цей засіб є сумісним із зобов'язаннями, які Україна взяла на себе за міжнародними договорами, зокрема Стамбульською конвенцією.

Висновок про вибір законодавцем найменш обтяжливого засобу втручання в індивідуальне право власності заснований і на тому, що оспорюваний припис Кодексу слід розуміти у взаємозв'язку з іншими приписами Кодексу, якими громадянину надано право вибору митного режиму, відповідно до якого він має намір помістити транспортний засіб особистого користування, а також право змінювати обраний митний режим. Крім того, оспорюваний припис Кодексу, яким встановлено обмеження у спосіб заборони передачі громадянами права використання на митній території України тимчасово ввезених транспортних засобів особистого користування іншим особам (як громадянам-резидентам, так і громадянам-нерезидентам), передбачає винятки, а саме заборону не поширено на транспортні засоби особистого користування, які

згідно з УКТ ЗЕД класифікуються за товарною позицією 8903 (яхти та інші плаваючі засоби для дозвілля або спорту; гребні човни та каное).

Слід урахувати й те, що законодавець не встановив юридичної відповідальності за передачу транспортного засобу особистого користування, тимчасово ввезеного на митну територію України, у володіння, користування або розпорядження особі, яка безпосередньо не ввозила такого транспортного засобу на митну територію України, у разі, якщо в транспортному засобі перебуває особа, яка ввезла транспортний засіб особистого користування на митну територію України.

Установлене оспорюваним приписом Кодексу втручання у право власності має тимчасовий характер, оскільки обмежує право передачі тимчасово ввезеного транспортного засобу особистого користування для використання іншим особам тільки упродовж часу перебування такого транспортного засобу на митній території України.

7.4.3. Конституційний Суд України, керуючись тим, що „використання власності не може завдавати шкоди правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства“ (частина сьома статті 41 Основного Закону України), після дослідження пропорційності засобу обмеження у вузькому розумінні (*stricto sensu*) і потреби у зважуванні встановлених Конституцією України цінностей зазначає, що оспорюваний припис Кодексу не порушує справедливого балансу між суспільним інтересом, який полягає у захисті економічного суверенітету України, зокрема митних інтересів держави як його складника, та захистом індивідуального права власності особи.

Наведене дає змогу Конституційному Суду України дійти висновку, що оспорюваний припис Кодексу узгоджується із принципом верховенства права (правовладдя) (частина перша статті 8 Конституції України).

З огляду на наведене Конституційний Суд України висновок, що абзац перший частини п'ятої статті 380 Кодексу є пропорційним та виправданим законодавчим засобом втручання в право власності, гарантоване статтею 41

Конституції України, а отже, не суперечить статті 8, частинам першій, четвертій статті 41, частині першій статті 57 Конституції України.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 151¹, 151², 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 36, 65, 67, 74, 84, 88, 89, 92, 94 Закону України „Про Конституційний Суд України“

Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Визнати таким, що відповідає Конституції України (є конституційним), абзац перший частини п'ятої статті 380 Митного кодексу України.

2. Рішення Конституційного Суду України є обов'язковим, остаточним та таким, що не може бути оскаржено.

Рішення Конституційного Суду України підлягає опублікуванню у „Віснику Конституційного Суду України“.

